

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXX. Idem in (a) eodem, Constit. XXXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPVT XXX.

Idem in (a) eodem, *Constit. XXXII.*

EXtirpandæ consuetudinis vitium in quibusdam partibus inolevit, quod scilicet patroni Ecclesiarum parochialium, & aliæ quædam (b) personæ (c) proventus ipsarum sibi penitus vindicantes, (d) presbyteris earundem servitiis deputatis relinquunt aded exiguam portionem, ut ex ea congruè nequeant sustentari. Nam ut pro certo didicimus, in quibusdam regionibus (e) parochiales presbyteri pro sua sustentatione non obtinent, nisi quartam quartæ, id est, sextam decimam decimarum. Unde fit, quod in his regionibus penè nullus inveniatur parochialis sacerdos; qui vel modicam habeat peritiam litterarum. Cùm igitur os bovis alligari non debeat triturantis, sed qui altari servit, debeat vivere de altari. statuimus, ut consuetudine qualibet Episcopi, vel patroni, seu cuiuscunque alterius non obstante, portio presbyteris ipsis assignetur sufficiens: qui verò parochialem habeat Ecclesiam, non per vicarium, sed per [f] seipsum illi deserviat in ordine, quem ipsius Ecclesiæ cura requirit; nisi forte dignitati, vel præbendæ parochialis Ecclesiæ sit annexa, in quo casu concedimus, ut qui talem habeat præbendam, vel dignitatem, cùm oporteat eum in majori Ecclesiâ deservire, in ipsa parochiali Ecclesiâ idoneum, & perpetuum studeat habere [g] vicarium canonicè institutum, qui ut prædictum est, habeat de ipsius Ecclesiæ proventus portionem; alioquin illa se sciat auctoritate hujus decreti (h) privatum, libere alii conferendâ, qui velit, & possit quod prædictum est adimplere. Illud autem penitus interdiximus, ne quis in fraudem de proventus Ecclesiæ, quæ curam debet habere proprii sacerdotis, alii pensionem quasi pro (i) beneficio conferre præsumat.

NOTÆ.

1. (a) *Eodem.*] Concilio Lateran. videlicet, cap. 32. ubi reperiuntur hæc verba, & in quarta collectione, sub hoc tit. cap. 6.

(b) *Persona.*] Monachi videlicet, de quibus in cap. 3. de suppl. cap. avaritia. cap. de monachis, hoc titulo.

(c) *Proventus.*] Cùm nihil in illis præter antiquos, & moderatos redditus à locorum Episcopis institutos exigere debeant; cap. præterea, 32. de iure patron. & si ipsi patroni vergant ad inopiam, moderatè ab Ecclesiâ illis succurritur, cap. quicumque 30. 16. quæst. 7. cap. nobis, de iure patron. ubi dicemus.

(d) *Presbyteris.*] Id est, Parochis, seu Rectoribus, cap. decernimus 16. quæst. 7.

(e) *Parochiales.*] An etiam presbyteris beneficia simplicia habentibus congrua sustentatio debeat, disputat Barbosa voto 108.

(f) *Seipsum.*] Juxta tradita in cap. quia nonnulli, de cleric. non resid.

2. (g) *Vicarium.*] Ut in can. 12. Concilii Emerit. ubi post verba, quæ retuli supra in cap. de multa 28. hæc leguntur: Presbyter alius instituatur, qui sanctum officium peragat, & discretione presbyteri vinctus & vestitus rationabiliter illi ministretur, ut non egeat: aut si quaesierit qui ordinatur, stipendium à suo presbytero accipiat, quantum dignitas officii eum habere expectat. Clericis verò, vel quos ad servendum ei dederit, per discretionis modum, quæ necessaria sunt, ministræ. Probat Joand. Dartis de benefic. sect. 5. cap. 3. de qua portione huic vicario præstanda agit Valenzuela consil. 54.

(h) *Privatum.*] Ut jam exposui in d. cap. quia nonnulli.

(i) *Pro beneficio.*] Scindendo ita beneficium, contra adducta supra in cap. majorib. cap. nisi essent, hoc tit.

COMMENTARIUM.

Parochis debent patroni præstare ex fructibus ipsarum Ecclesiarum saltem congruam portionem, ut illis de necessariis sufficienter sit provilum, cap. postulasti, de rescriptis, cap. ad hæc, de offic. Vicarij, cap. pervenit, de appellat. Innocentius III. lib. 3. registr. 13. epist. 86. ibi: Ad nostram noveris audientiam pervenisse, quod patroni parochialium Ecclesiarum tua diocesis, tantum de proventus sibi retinent earundem: quod sacerdotes ministrantes in eis, non possunt de residuo sustentari; propter quod nonnulla remanent partibus destituta, eo quod non sunt, qui curam velint recipere earundem. Quocirca fraternitati tue per Apostolica scripta mandamus, quatenus patronos Ecclesiarum ipsarum, ut de illarum proventus sacerdotibus in eisdem ministrantibus congruam portionem assignent, moneas, & inducas: ipsos ad id, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam appellatione remotâ compescens; cùm non ad opus patronorum, sed ad opus potius servientium in eisdem fuerint Ecclesiarum redditus deputati. Cujus doctrinæ rationem reddit Rota apud Farinacium in posthumis part. 1. in una Pacensi, decis. 420. numer. 5. his verbis: Congrua debetur parochis, ut alias intenti ad querendum sibi vicium, deserant curam animarum, vel alias ipsi ob nimiam egestatem in illa exercenda committunt, quæ commode non debent, sive ne etiam ob prædictæ egestatem sint ludibrio ipsis parochianis, quos coercere debent, & à quibus debent revereri: & proinde cùm ista non concernant esse

esse ipsius parochi, sed ordinis parochorum, & cura animarum, consensu parochi tacite elicitur ex acceptatione tenuis beneficii, in nulla debet haberi consideratione, cum alias nec expressus suffragetur ad prædictum effectum. Quæ tamen

dicatur congrua parochi sustentatio, & quibus fructibus certis, vel incertis constare debeat, latè exponit Hurtado tom. 1. de congrua sustentatione, lib. 2. resol. 1. qui in hac parte omnino videndus est.

CAPVT XXXI.

Idem in eodem (a) Constit. LXI.

IN Lateran. (b) Concilio noscitur fuisse prohibitum, ne quilibet regulares Ecclesias, seu decimas sine consensu Episcoporum de manu præsumant accipere laici; nec excommunicatos, vel nominatim interdictos admittant aliquatenus ad divina. Nos autem id fortius inhibentes, transgressores dignâ curavimus animadversione punire; statuentes nihilominus, quatenus in Ecclesiis, quæ ad ipsos pleno jure non pertinent, juxta ejusdem statuta Concilii, Episcopis instituendos presbyteros repræsentent, ut illis de plebis cura respondeant, ipsi verò pro rebus temporalibus rationem exhibeant competentem; institutos verò remove non audeant inconsultis Episcopis. Sanè adjicimus, ut illos repræsentare procurent, quos vel conversatio reddit notos, vel commendat probabilè testimonium Prælatorum,

NOTÆ.

(a) *Odin.*] Cap. 61. ubi reperitur hic textus, & in 4. collect. sub hoc tit. cap. 7.

(b) *Lateranen.*] Celebrato sub Alexandro III.

ubi cap. 9. reperitur verba quæ sequuntur, usque ad illa, *no autem*; & extant in cap. cum *Et plantare, de privil.* ubi ea exponemus.

(c) *Nos autem.*] Præsentis constitutionis commentarium dabimus in cap. 1. de capell. monach.

CAPVT XXXII.

Honorius III. *Abbatibus & Prioribus* (a) *S. Genovesæ.*

LIcèt vobis direxerimus scripta nostra, ut dil. fil. Magistro Rico Ebroicensi Archid. in sacrapagina cupienti studere, proventus suos ecclesiasticos faceretis integrè ministrari; non tamen volumus, nec nostræ intentionis existit, ut quotidianas illas (b) retributiones, quæ tantum residentibus in Ecclesiis, & iis, qui horis intersunt canonicis exhibentur, ei tribui faciatis.

NOTÆ.

(a) *Genovesæ.*] Ita etiam legitur in quinta compilatione Honorii III. sub hoc tit. cap. 1. De monasterio hoc sanctæ Genovesæ plura adduxi in cap. P. & G. de offic. deleg.

(b) *Retributiones.*] De quibus latè egi in cap. de cetero, de cleric. non resid.

Concilium Colonienſe cap. 7. Concilium Palentinum cap. 20. anno 1322. celebratum: Statuimus, quod volentes studio litterarum insistere, pro tempore quo insisterent, idem fructum beneficiorum suorum usque ad triennium percipiant, aut etiam majori tempore, si hoc Prælati, & suis Capitulis expediens videatur. Eugenius IV. in bulla quæ vulgò *Eugeniana* dicitur, concessa nostræ Salmantianæ Academiæ anno 1431. Pius IV. in bulla ab eo expedita anno 1564. & Trident. Concilium tandem sess. 5. de reform. cap. 1. in fine, & sess. 6. cap. 1. & sess. 25. cap. 1. & jure civili probatur per argumentum ex textu in l. *questium* 78. ff. de legat. 3. l. sed reprobi. 7. aliàs l. si duo 6. §. legatum 12. de excusat. int. l. *Seia* 20. §. Pamphila, de fundo instructo, l. cum heres, §. 2. ff. de statutib. l. quidquid 5. C. de advocat. dverfor. judic. textus celebris in *aubent. habita*, C. ne filius pro patre. De jure Regio consonat textus in l. 6. & in l. ult. tit. 16. part. 1. Illustrant præter ordinarios hic, Duarenus de sacris elect. lib. 4. cap. 2. Horatius Lazus de privil. schol. privil. 99. & 100. Cujac. ad Scævolum in l. *Seia*, §. Pamphila, de fund.

COMMENTARIUM.

EX hac decretali sequens deducitur communiter disputanda assertio: Absens studioſam causâ fructus beneficii percipit, non quotidianas distributiones. Quam conclusionem probant textus in cap. *relatum* 4. cap. *inter quatuor* 10. cap. *ina* 12. de cleric. non resid. cap. *super specula*, final. de Magistris, cap. *consultationibus* 10. de offic. deleg. cap. 1. de clericis non resid. lib. 6. licet 14. cap. cum ex eo 34. de elect. in 6. cap. 2. de privileg. clem. unica, §. ceterum, de statu monach. cap. de quibusdam 37. dist. Concilium Mogunt. cap. 65.